

Paršat Šemot

21. tevet 5769
17. leden 2009
začátek šabatu: 16:12
konec šabatu: 17:25

Halachické časy
třilin 6:41 | východ slunce 7:53
konec šma 8:59 | 1. mincha 12:34
škia 16:31 | hvězdy 17:08

Šmílův DAF

Šemot v číslech

13. sidra v Tóře (z 54),
1. sidra v knize Šemot (z 11),
7 paršiot, 6 otevřených, 1 zavřená,
skládá se z 124 vět, 1763 slov a 6762 písmen,
Sidra neobsahuje žádnou z 613 MICVOT

Alijot v kostce

Kohen: Výčet Jákovových potomků v Egyptě. Josef a jeho bratři zemřeli, v Egyptě nastoupil nový faraón, který „neznal“ Josefa. Nařízení zabíjet novorozené chlapece.

Levi: Amramovi a Jocheved se rodí chlapec, kterého po čase z Nilu vylovila faraónova dcera Batja (Bitja). Ta chlapci dala jméno Moše.

Šliši: Moše se vydává mezi své bratry, zabíjí Egyptana, prchá z Egypta a žení se s Jitrovou dcerou Ciporou.

Revi: Bůh se zjevuje Mošemu v hořícím keři a sdělujeme mu plán na záchranu židovského národa..

Chamiši: Moše dostává konkrétní úkoly a Aharona jako pomocníka.

Šiši: Moše se vrací do Egypta. Eliezerova obřízka. Setkání s Aharonem.

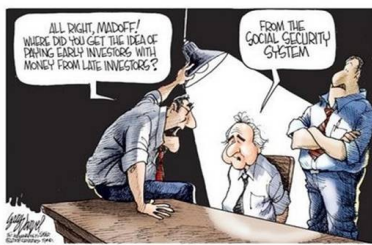
Švi: Moše žádá propuštění židovských otroků. Faraón odmítá a ještě otrokům ztěžuje jejich práci.

Haftara (Ješajahu 27:6-28:13 a 29:22-23): Prorocství o vyhnanství mezi národy a vykoupení za zvuku velkého šofaru.

Židovská událost

Madoff. Pomalu se začíná rýsovat rozsah škod, které židovským (často neziskovým) organizacím způsobila Madoffova investiční

pyramida. Zcela se položila R. I. Lappin Foundation, která si brala na mušku smíšená manželstvím a asimilací. Yeshiva University přišla minimálně o 100 milionů USD. Ženská sionistická organizace Hadassa přišla o 90 miliónů USD. Mezi další těžce postižené patří: American Jewish Congress, izraelský Technion, Spielbergova nadace či Nadace Elie Wiesela.

Zdroj informací: ou.org, kaluach.net, jta.org

Zajímavosti z paraši

Josef byl číšníkem označen jako hebrejský (židovský) chlapec (NAAR IVRI). Mošeho později Jitrovy dcery popisovaly jako egyptského muže (IŠ MICRI). Josef se dočkal pohřbu do izraelské (židovské) půdy, Moše ne.

Ačkoliv měl jít k faraónovi Moše s Aharonem a staršími lidu, o starších se v následném textu nic nedočteme. Raši vysvětluje, že se ze strachu před faraónem jeden po druhém potichu vytratili. Na oplátku při darování Tóry zůstali starší lidu dole pod horou a nahoru zamířili jen Moše s Aharonem.

Věděli jste, že...

Maharal pocházel z významné rodiny sídlící ve [Wormsu](http://www.doopravdy.cz/judaism). Jeho otec, [Becalel ben Chajim](http://www.doopravdy.cz/judaism), byl švagrem poznaňského rav [Jicchaka Klaubera](http://www.doopravdy.cz/judaism), dědečka [Šlomo Lurii](http://www.doopravdy.cz/judaism). Maharalův starší bratr, [Chajim ben Becalel](http://www.doopravdy.cz/judaism), a jeho dva mladší bratři, Sinaj a Samson byli také významní učenci. (Podle jedné verze byl Maharal sám nejmladší z bratrů.) Maharalův učitel není znám.

vybráno z encyklopedie www.doopravdy.cz/judaism

Rozluštíte význam obrázků?

Rabi Jaron Ben David: Láska a bázeň

Jsme natolik zvyklí brát vážně slova Gemary (שכר מצוה בהאי עלמא ליכא) o tom, že na tomto světě není spravedlivé odměny za dobré skutky, že ani nepátráme po tom, jak se Bůh na tomto světě odměňuje spravedlivým. Ani v Tóře ostatně není mnoho míst, ve kterých bychom se mohli dočíst o konkrétní odměně, kterou by člověk od Boha dostal za vykonání dobrého skutku.

Přesto nám v Tóra v naší sidře sděluje, že: „Porodní báby se bály Boha, nečinily, jak jim řekl král egyptský, a nechávaly chlapce žít... Bůh proto bábám činil zadobře... A protože se báby bály Boha, učinil z nich významné rody.“ Čím jsou výjimečné činy porodních bab, že si zasloužily okamžitou odměnu?

Je třeba si povšimnou přesného znění faraónova příkazu: „Při rození Hebrejek dozírejte na porodní kameny a je-li to syn, zabijte ho, a je-li to dcera, ať žije!“, neboli aktivně zabíjejte chlapce a buďte pasivní v případě dívek. Báby však porušily obě části královského rozkazu. Nejen že nezabíjely chlapce, ale ony i aktivně pomáhali právě narozeným děvčatům, jak dokládá Talmud v traktátu Sota, kde se uvádí, že dětem poskytovaly vodu a jídlo. Midraš (Šemot Raba) jde ještě dál a popisuje, jak porodní báby sháněly jídlo pro chudé rodičky u bohatých a když viděly, že se má narodit mrzáček nebo slepé dítě, modlily se za jeho zdraví, Bůh jejich prosby vyslyšel a narodily se zdravé děti. A pokud se zdálo, že porod ohrozí život matky či že dítě po porodu nemá sílu k životu, opět se modlily a Bůh opět vyslyšel jejich slova.

Co přimělo porodní báby k jejich činům? Byla to lítost nad nemluvňaty? Soucit s rodičkami? Nenávisť k faraónovi? Ne. Tóra nám přeci říká, že: „Porodní báby se bály Boha, nečinily, jak jim řekl král egyptský, a nechávaly chlapce žít.“ Příčinou tedy byla bohabojnost.

Rambam ve svém komentáři k Desateru vysvětluje rozdíl mezi pozitivním příkazem „Pamatuj na den šabatu“ (ZACHOR) a zákazem „Dodržuj dne šabatu“ (ŠAMOR). Podle něj je základem pozitivních příkazů láska, zatímco zákazy vyvěrají z bázně. Strach brání v konání, láska vede k činům. Z této logiky by měla

bohabojnost porodním bábám bránit ve vraždění dětí, ale neměla by je přimět k péči o novorozence. Tak co je tedy přimělo?

Ještě u jednoho hrdiny Tóry se dozvídáme o odměně související s činem motivovaným bohabojností. Avrahamovi Bůh říká: „Teď jsem se přesvědčil, že se bojíš Boha a neodepřel jsi mi svého jediného syna... A pro tuto věc, kterou jsi učinil, žes mi neodepřel svého syna, svého jediného, ti budu žehnat a rozmnožím tvé sémě jako hvězdy na nebi a jako písek na mořském břehu a tvé símě dobude bran svých nepřátel!“

Podle rav Goldvichta je ovšem celá Akeda (obětování Jicchaka) kombinovanou zkouškou bázně a lásky. Samotný akt obětování sice byl zkouškou Avrahamovy bohabojnosti, ale již úvodní věta hovoří o „synovi, kterého miluješ“.

Je jistě chválihodné podvolení se Boží vůli, které vede k tomu, že se člověk z úcty chová jinak, než by se choval „normálně“, ale ještě cennější je, pokud člověk ze stejného důvodu (z bohabojnosti) osvobodí svou lásku a sílu a napne je k naplnění Boží vůle. Pak člověk jedná jen z bázně, ale zároveň i z lásky.

A to je přesně případ porodních bab, které ve své bohabojnosti našly, tak jako jejich praděd Avraham, důležitou příměs lásky. Proto nejenže nechaly děti při životě, ale navíc se o ně postaraly.

Odměnou porodních bab byly „vznešené domy (BATIM)“, což rabíni vykládají tak, že z nich vzešly významné rody – rod kněžský a rod levitský, jak je psáno: „A dům kněžský nechť žehná Bohu, dům Levitů nechť žehná Bohu!“ (Ne náhodou pokračuje právě citovaný žalm takto: „Bohabojní nechť žehnají Bohu!“)

Bohabojnost, která pramení v lásce, nejenže jen nebrání a neomezuje, ale může vést přímo k požehnání.

Zřejmě i proto mají kněží své požehnání lidu konat s láskou (BEAHAVA) a kohen, který nemá přítomné rád, jim, podle Mišny Brury, nesmí žehnat.

A naopak ten, jehož bohabojnost pramení z lásky, může konat dobré skutky a být pro ostatní *požehnaním*.

volný překlad